

ÚS I ESTALVI DE LA DIÈRESI

La dièresi és un signe gràfic (¨) que escrivim damunt d'algunes **i** i algunes **u**. La dièresi té dues funcions:

1. Indicar que cal pronunciar la **u** dels conjunts **que, qui, gue, gui** que, sense dièresi, és muda.

Cal recordar que la **u** dels conjunts **qua, quo, gua, guo** sí que es pronuncia i, per tant, no duu mai dièresi.

Ja sona la <i>u</i>	Cal posar-hi dièresi
aigua aiguota aquós qualitat	aigües aigüera qüestió pingüí

2. Per indicar gràficament que una **i** o una **u** no formen diftong amb la vocal anterior o següent, és a dir, que es pronuncien en síl·labes diferents.

Formen diftong	No formen diftong
rai feina riu heroi peu duia veien	raïm cafeïna diürn heroïna peüc conduïa obeïen

Cal tenir en compte que els derivats d'alguns cultismes porten dièresi encara que el mot primitiu no tingui diftong.

Formen diftong	No formen diftong
fluid trapezoide arcaic europeu esferoide heroi	fluïdesa trapezoïdal arcaïtzant europeïtzant esferoïdal heroïcitat

A més, hi ha altres derivats la pronúncia dels quals no ens indica clarament si una **i** o una **u** formen o no diftong. Per tant, cal recordar que porten dièresi paraules com: *traïdor, continuïtat, homogeneïtat, espontaneïtat, suïcidi, diürètic...*

Estalvi de la dièresi

No posem dièresi en els casos següents:

- En les paraules en què la **i** o la **u** duen accent gràfic segons les normes d'accentuació:

suïssa, països, veïna, incloïa... però *suís, país, veí, incloïem...*

- En les paraules que duen les terminacions llatines **-um, -us**:

Màrius, pòdium, harmòni^um, aquàri^um...

- En els mots compostos que duen els prefixos **anti-, auto-, co-, contra-, re-, semi-**:

antiinflamatori, autoinjectable, coincidència, contraindicació, reincidir, semiindiferència...

No es consideren compostos: *reüll* (i derivats) i les formes del verb *reexir*.

- Els mots acabats en els sufixos **-isme, -ista**:

egoisme, egoista...

- En l'infinitiu, gerundi, futur i condicional dels verbs acabats en **vocal+ir**:

Infinitiu: agrair, conduir

Gerundi: agraint, conduint

Futur: agrairé, conduiràs

Condicional: agrairia, conduiries

Els verbs **aïllar, amoïnar...** sí duen dièresi, perquè pertanyen a la primera conjugació.